

Valstybinio audito ataskaita

REZERVINIO (STABILIZAVIMO) FONDO
2016 METŲ ATASKAITŲ RINKINIO
TEISINGUMAS IR BIUDŽETO VYKDYMO
TEISĖTUMAS

2017 m. rugsėjo 29 d. Nr. FA-2017-P-60-3-10-1

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto svetainėje www.vkontrole.lt

TURINYS

<u>IŽANGA</u>	<u>3</u>
<u>AUDITO REZULTATAI</u>	<u>5</u>
1. <u>Finansinių ataskaitų rinkinys teisingas</u>	<u>5</u>
2. <u>Fondo biudžeto vykdymo ataskaitos teisingos, biudžetas vykdytas laikantis teisės aktu</u>	<u>6</u>
<u>PRIEDAI</u>	<u>7</u>
Audito apimtis ir metodai	7

IŽANGA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės įstatymu ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, atlikome Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2016 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir fondo 2016 metų biudžeto vykdymo auditą. Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl fondo finansinių ataskaitų rinkinio ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pareiškia audito išvadoje.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“ (X psl.).

Rezervinio (stabilizavimo) fondo paskirtis

Remiantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu¹, Rezervinis (stabilizavimo) fondas yra viešojo sektoriaus subjektas. Šį fondą valdo Lietuvos Respublikos finansų ministerija², pagal Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintą metinę fondo lėšų sąmatą³. Fondo lėšos kaupiamos atskiroje sąskaitoje, atidarytoje Finansų ministerijai Lietuvos banke. Fondo apskaitą tvarko Finansų ministerija atskirai nuo savo, kaip asignavimų valdytojos, apskaitos⁴. Fondo finansinės ataskaitos sudaromos vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais⁵, o fondo lėšų sąmatos vykdymo ataskaita sudaroma pagal Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisykles⁶. Rezervinio (stabilizavimo) fondo metinių ataskaitų rinkinys ne vėliau kaip iki kitų metų spalio 1 dienos teikiamas Vyriausybei, kuri, pritarusi ataskaitų rinkiniui, teikia jį Seimui ne vėliau kaip iki spalio 10 dienos⁷.

Nuo 2016 m. sausio 1 d. fondo tikslas⁸ – kaupti valstybės piniginius išteklius, reikalingus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto išlaidoms finansuoti Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka nustačius išskirtines aplinkybes ir jas paskelbus įstatymų nustatyta tvarka ir valstybės turiniams įsipareigojimams, susijusiems su

¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su pakeitimais ir papildymais), 2 str. 19 d. ir 22 d. 11 p.

² Lietuvos Respublikos Seimo 2002-05-30 nutarimu Nr. IX-912 (2015-11-17 nutarimo Nr. XII-2020 redakcija su pakeitimais ir papildymais) patvirtinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatai, 4 p.

³ Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2015-12-10 Nr. XII-2161.

⁴ Lietuvos Respublikos Seimo 2002-05-30 nutarimu Nr. IX-912 (2015-11-17 nutarimo Nr. XII-2020 redakcija su pakeitimais ir papildymais) patvirtinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatai, 19 p.

⁵ Ten pat, 19 str. 1 ir 2 d., 21 str. 1 d.

⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014-12-16 įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“.

⁷ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su pakeitimais ir papildymais), 32 str. 6 ir 9 d.

⁸ Lietuvos Respublikos Seimo 2002-05-30 nutarimu Nr. IX-912 (2015 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XII-2020 redakcija su pakeitimais ir papildymais) patvirtinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatai, 2 p.

valstybės skola, Europos Sąjungos politikos įgyvendinimu ir (arba) su tuo susijusiomis sutartimis ar susitarimais, vykdyti (grąžintinai).

Laikinais laisvos Rezervinio (stabilizavimo) fondo lėšos finansų ministro nustatyta tvarka gali būti investuojamos⁹ į Vyriausybės, užsienio valstybių vyriausybių išleistus arba garantuotus skolos ir Lietuvos banko arba užsienio centrinių bankų bei tarptautinių finansinių organizacijų išleistus skolos vertybinius popierius. Šios lėšos gali būti laikomos kaip terminuotieji indėliai.

Fondo lėšas sudaro 50 procentų į valstybės biudžetą gautų:

- lėšų, įstatymų nustatyta tvarka privatizavus valstybei nuosavybės teise priklausančius akcijų paketus;
- lėšų, pardavus viešo aukciono būdu įstatymų nustatyta tvarka valstybės nekilnojamąjį turtą ir kitus nekilnojamuosius daiktus;
- lėšų, pardavus valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypus;
- dividendų.

Į fondą pervedamos ir kitos teisės aktuose numatytos lėšos (atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme numatyti pervesti į fondą perteklinio valstybės biudžeto ir kiti asignavimai (2016 m. tokių lėšų nebuvo pervesta); pajamos, gautos investavus ir už sąskaitose laikomas fondo lėšas).

---

⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-02-28 įsakymu Nr. 49 patvirtintos Laikinais laisvų valstybės piniginių išteklių investavimo taisyklės.

AUDITO REZULTATAI

---

1. FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS TEISINGAS

1. Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2016 metų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų iškraipymų nenustatėme.
2. Fondo finansinių ataskaitų rinkinyje yra nurodytos fondo lėšos (turtas) ir jį atitinkančios finansavimo sumos bei grynasis turtas (perviršis iš palūkanų pajamų ir deficitas iš palūkanų sąnaudų). Fondas savo esme – tai sukauptų rezervui lėšų sąskaita Lietuvos banke, kurią kaip ir kitas valstybės biudžeto lėšų sąskaitas, vadovaudamasis Valstybės išdo įstatymu¹⁰, valdo Finansų ministerijos Išdo departamentas. Atsižvelgiant į tai ir siekiant supaprastinti buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės procesą, manydami, kad reikalavimas¹¹ sudaryti atskirą finansinių ataskaitų rinkinį sąskaitai, kurioje kaupiamos valstybės lėšos sunkmečiui, yra perteklinis, fondo 2015 metų audito ataskaitoje¹², Finansų ministerijai siūlėme išanalizuoti Rezervinio (stabilizavimo) fondo finansinės atskaitomybės rengimo teisinę aplinką, įvertinti šio fondo, kaip viešojo sektoriaus subjekto, atskirų finansinių ataskaitų sudarymo būtinybę ir poreikį bei siūlyti priimti sprendimus įstatymų leidėjui.
3. Atsižvelgęs į šį pasiūlymą Seimas¹³ įpareigojo Vyriausybę įvertinti galimybę Rezervinio (stabilizavimo) fondo duomenis įtraukti į valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį ir inicijuoti atitinkamų teisės aktų pakeitimus. Vyriausybės kancleris pavedimu¹⁴ Finansų ministerijai nurodė įvertinti galimybę Rezervinio (stabilizavimo) fondo duomenis įtraukti į valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį ir iki 2017 m. kovo 1 d. parengti ir pateikti Vyriausybei svarstyti atitinkamų teisės aktų projektus.
4. Finansų ministerija informavo¹⁵, kad atlikusi visų fondų veiklos teisinio reglamentavimo analizę, įvertinusi fondų atskaitomybės reglamentavimo nuoseklumą, atsižvelgdama į tai, kad šiuo metu vyksta svarstymai dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo apimčių didinimo (o tai padidintų atskirų jo ataskaitų svarbą), nuspręsta šiuo metu nekeisti fondo atskaitomybės reglamentavimo.

---

¹⁰ Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymas, 1994-12-20 Nr. I-712 (su pakeitimais ir papildymais).

¹¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su pakeitimais ir papildymais), 32 str. 6 d.

¹² Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaita „Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumas“, 2016-10-03 Nr. FA-P-60-5-7-1.

¹³ Lietuvos Respublikos Seimo 2016-11-10 nutarimas Nr. XII-2786 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2015 metų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“, 2 str.

¹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavedimas, 2016-11-14 Nr. S-9-3676.

¹⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2017-07-14 raštas Nr. ((6,3-01)-5K-1712488-6K-1704580).

2. FONDO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS TEISINGOS, BIUDŽETAS VYKDYTAS LAIKANTIS TEISĖS AKTŲ

5. Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo neatitikimų ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jomis teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pažeidimų nenustatėme.
6. Vyriausybės Lietuvos stabilumo 2017 metų programoje¹⁶ nurodoma, kad fondo lėšų šaltiniai užtikrina reguliarių pinigų srautą į Rezervinį (stabilizavimo) fondą ir sudaro galimybes ateityje reguliariai kaupti fiskalinį rezervą šiame fonde. 2016 metų pabaigoje fondo lėšos, kurios gali būti naudojamos tik esant dideliame ekonomikos nuosmukiui, sudarė 0,3 proc. BVP (2015 metų pabaigoje – apie 0,2 proc.). Lietuvos stabilumo 2017 metų programoje numatoma, kad metų pabaigoje fonde bus sukauptas 0,5 proc. BVP finansinis turtas¹⁷. Atsižvelgiant į tokias (po 0,1 – 0,2 proc. per metus) rezervo didėjimo tendencijas galima teigti, kad sunkmečiu valstybės finansų stabilumas nebus užtikrintas tokio dydžio finansiniu rezervu. Todėl Vyriausybė valstybės finansiniam stabilumui palaikyti turėtų ieškoti fondo papildomų finansavimo šaltinių. Atkreipiame dėmesį, kad nėra nustatyta (apskaičiuota), kokio dydžio finansinis rezervas Lietuvai reikalingas.

Valstybės kontrolierius

Arūnas Dulkys

Auditas atliktas, vykdant pavedimą: 2016-11-10 Nr. P-60-3

Auditą atliko valstybinė auditorė Marijona Brazionienė

---

¹⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-04-26 nutarimas Nr. 315 „Dėl Lietuvos stabilumo 2017 metų programos“, 73 p.

¹⁷ Ten pat, 16.4 p.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2016
metų ataskaitų rinkinio teisingumas ir
biudžeto vykdymo teisėtumas“
1 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas:

- įvertinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2016 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones;
- įvertinti fondo biudžeto vykdymą.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus¹⁸, tarptautinius audito standartus (TAS)¹⁹ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus²⁰;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o fondo lėšos valdomos, naudojamos ir disponuojama jomis teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų.

Audito apimtis ir metodai	
Audito apimtis	
Audituotos finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	Fondo 2016 metų finansinių ataskaitų rinkinys: Finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų ir grynojo turto pokyčių ataskaitos bei finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis. Fondo 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys: lėšų sąmatos vykdymo 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaita ir jos aiškinamasis raštas.
2016 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	Turto bei atitinkamai finansavimo sumų ir grynojo turto likutis, kaip nurodyta finansinės būklės ataskaitoje, 2016 metų pradžioje buvo iš viso 62 921,3 tūkst. Eur, pabaigoje – 125 902,2 tūkst. Eur.
2016 m. gautos įplaukos ir patirtos išlaidos	<ul style="list-style-type: none"> □ Fondas gavo 63 061,2 tūkst. Eur įplaukų: □ 58 358,0 tūkst. Eur dividendų; □ 1 400,9 tūkst. Eur pardavus žemės ūkio paskirties žemės sklypus; □ 1 035,6 tūkst. Eur pardavus valstybės nekilnojamąjį turtą ir kitus nekilnojamuosius daiktus; □ 749,5 tūkst. Eur privatizavus valstybei nuosavybės teise priklausančius akcijų paketus; □ 1,7 tūkst. Eur palūkanų už lėšų investavimą;

¹⁸ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

¹⁹ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://lar.lt/www/new/page.php?326>).

²⁰ Finansinio audito (1000–1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000 TAAIS) standartai (<http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=350>).

Audito apimtis ir metodai	
	<ul style="list-style-type: none"> □ 2016 metais pervestas likviduoto Privatizavimo fondo 1 515,5 tūkst. Eur pinigų likutis. <p>Seimo patvirtintoje sąmatoje 2016 metų fondo valdymo išlaidoms skirta 183,0 tūkst. Eur ²¹. Faktiškai fondas per metus patyrė 93,4 tūkst. Eur išlaidų: 93,1 tūkst. Eur neigiamų palūkanų Lietuvos bankui ir 0,3 tūkst. Eur už vertybinių popierių saugojimą.</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Valstybės turiniams įsipareigojimams, susijusiems su valstybės skola (grąžintinai), buvo panaudota 57 924,0 tūkst. Eur fondo lėšų. Jos į fondą grąžintos 2016 metų pabaigoje.
Veikusios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos	Fondas neturi pavaldžių, kontroliuojamų ir konsoliduojamų įstaigų.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo
Svarbiausios audito sritys ir jose atliktos procedūros	
2016 m. ataskaitų rinkinio duomenys	
<p>Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios sritys – turtas (pinigai banko sąskaitoje) ir finansavimo sumos. Šiose srityse reikšmingo iškraipymo rizika nenustatyta. Dėl nedidelės ūkinių operacijų apimties patikrintas visų pinigų ir atitinkamai finansavimo sumų buvimas, tinkamas atskleidimas. Patikrintas bendras ataskaitų rinkinio pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių reikalavimus.</p>	
2016 m. biudžeto vykdymo teisėtumas	
<p>Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios audito sritys: įplaukos ir išlaidos. Šiose srityse reikšminga neatitikties rizika nenustatyta. Fondo biudžeto vykdymo srityje įvertinome fondo biudžeto planavimo, lėšų surinkimo ir naudojimo atitiktį teisės aktuose nustatytiems reikalavimams (konkretūs teisės aktai nurodyti toliau).</p>	
Teisės aktai, kuriems vertinta fondo lėšų naudojimo atitiktis	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2015-12-10 Nr. XII-2161, 16 str., 9 priedas. ■ Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymas, 1994-12-20 Nr. I-712 (su pakeitimais ir papildymais). ■ Lietuvos Respublikos Seimo 2002-05-30 nutarimu Nr. IX-912 (su pakeitimais ir papildymais) patvirtinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatai (2015-11-17 nutarimo Nr. XII-2020 redakcija). ■ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014-12-16 įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“.

²¹Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2015-12-10 Nr. XII-2161, 16 str., 9 priedas.